

prowadzane w ramach realizacji projektu o źródłach informacji. Uczniowie mają możliwość uczestniczenia w warsztatach, które uczą, jak poszukiwać informacji oraz na czym polega tworzenie projektów.

Kilka wskazówek Proenicy, istotnych w pracy nauczyciela bibliotekarza:

- Najważniejsze to pracować w zespole, wspólnie z nauczycielami różnych przedmiotów. Nauczyciel bibliotekarz jest tylko koordynatorem pracy w centrum.
- Biblioteka szkolna i centrum multimedialne muszą współtworzyć i organizować przedsięwzięcia razem z pozostałymi nauczycielami. Niedopuszczalna jest sytuacja, w której centrum stanowi tylko dodatkową strukturę szkolną.
- Z inicjatywą poszukiwania chętnych do współpracy uczniów i nauczycieli powinien występować nauczyciel bibliotekarz, zapraszając na spotkania w centrum i przedstawiając możliwości wykorzystania komputerów.
- Promocja i kształcenie nawyku czytania powinny być jednym z głównych przedsięwzięć centrum, oprócz nauczania młodzieży, w jaki sposób najefektywniej wykorzystywać technologię informacyjną.

Lorosae odgrywa bardzo ważną rolę w procesie nauczania. Promuje literaturę i aktywizuje nawyki czytelnice. Stanowi nowoczesny ośrodek technologii komputerowych wykorzystywanych przez nauczycieli i uczniów.

Doświadczenie portugalskiej szkoły pokazuje, w jaki sposób możliwe jest przekształcenie biblioteki szkolnej z miejsca wypożyczeń książek w multimedialne centrum informacji i nauczania, promujące nowe style uczenia się oraz wspierające samokształcenie uczniów. □

Jolanta PYTEL
Kraków, Gimnazjum nr 49

Gimnazjalne centrum informacji

Aby w szkole powstało centrum multimedialne z prawdziwego zdarzenia, wysiłki nauczycieli bibliotekarzy musi wspierać dyrekcja. Przedstawiamy dobry przykład z Nowego Tomyśla.

Małgorzata GUCIA, Renata MACIEJOWSKA-KURASIŃSKA

Tworzenie nowoczesnego centrum informacji rozpoczęło się w 1999 r., w momencie powołania gimnazjum. Proces przebiegał według projektu przekształcenia biblioteki napisanego wspólnie przez nauczycieli bibliotekarzy i dyrekcję szkoły. Wyraźnie to podkreślamy, ponieważ tylko wspólna wizja, wsparcie i świadomość nakładów potrzebnych do utworzenia centrum gwarantowały powodzenie tego przedsięwzięcia. Mamy to szczęście, że wicedyrektor szkoły, współtwórca projektu przekształcenia biblioteki, jest jednocześnie informatykiem i to on administruje siecią biblioteczną. Nam wszystkim zależy więc na prawidłowym jej funkcjonowaniu.

Nasza szkoła jest szkołą środowiskową, jedynym gimnazjum w mieście i jednym z dwóch w gminie. W każdym roku szkolnym uczęszcza do niej ok. 900 uczniów oraz pracuje w niej ok. 80 nauczycieli.

Biblioteka po przekształceniu otrzymała nazwę gimnazjalne cen-

Gimnazjum w Nowym Tomyślu zajęło I miejsce w konkursie Innowacyjna Szkoła 2008 i będzie reprezentować Polskę na Europejskim Forum Innowacyjnych Szkół w Londynie.

trum informacji (w skrócie GCI). W jego skład wchodzi: wypożyczalnia, czytelnia, sala multimedialna, pomieszczenie opracowania zbiorów – łącznie 154,6 m². W centrum pracuje dwóch dyplomowanych nauczycieli bibliotekarzy.

Biblioteka była tworzona od podstaw, jej historia sięga 1990 r. Nie powstała na bazie innego księgozbioru, więc zbiory biblioteczne nie są zbyt duże. Jest to jednak księgozbiór nowy, wartościowy, aktualny, również w zakresie literatury dla młodzieży, i stale uzupełniany, choćby ze względu na zmieniającą się – ostatnio co roku – kanon lektur szkolnych. Księgozbiór liczy 6115 woluminów, zbiory multimedialne – 210 egzemplarzy na różnych nośnikach.

Sprawna komputeryzacja, sprawne wypożyczenie

Komputeryzację biblioteki rozpoczęliśmy w 2000 r., korzystając z oprogramowania bibliotecznego Sowa – Szkoła. Opracowanie odbywało się tylko z autopsji (książka, księga inwentarzowa, faktura), stosowaliśmy pełen opis bibliograficzny, na bieżąco naklejałyśmy kody kreskowe. Takie sprawne działanie było

możliwe dzięki temu, że każdy z bibliotekarzy ma do dyspozycji własny komputer z zainstalowanym programem bibliotecznym, znajdujący się w pomieszczeniu służącym opracowaniu zbiorów; trzeci taki komputer znajduje się w wypożyczalni. Stanowiska biblioteczne korzystają z zasobów dedykowanego serwera, który znajduje się w głównym punkcie dystrybucyjnym sieci i jest nadzorowany przez administratora. Uruchomienie skomputeryzowanej wypożyczalni nastąpiło we wrześniu 2004 r.

Samodzielnie przygotowujemy legitymacje czytelników (są one dwustronne, kolorowe, laminowane i służą uczniom przez cały okres kształcenia). Od tego momentu proces wypożyczenia, przyjmowania zwrotów i samo udzielanie informacji dotyczących stanu księgozbioru przebiega szybko i sprawnie. Zwieńczeniem prac związanych z komputeryzacją było uruchomienie w maju 2006 r. dostępu do katalogów bibliotecznych przez internet.

Pomieszczenie do opracowania zbiorów wyposażone jest dodatkowo w:

- cztery drukarki kolorowe (w tym drukarkę A3),
- bindownicę,
- gilotynę,
- laminarkę,
- zgrzewarkę do folii.

Tam właśnie przygotowujemy dyplomy, zaproszenia, plakaty, materiały na wystawy, opracowujemy i oprawiamy dokumentację szkolną, bindujemy, skanujemy, laminujemy, archiwizujemy materiały elektroniczne.

Kolejną funkcją gimnazjalnego centrum informacji jest udostępnianie technologii informacyjnej. Od 2006 r. pod naszą opieką znajduje się multimedialny sprzęt przenośny:

- 20 laptopów,

Wypożyczalnia.

- 6 projektorów multimedialnych,
- 3 ekrany (w większości sal lekcyjnych ekrany zostały wymalowane na ścianach lub zamontowano ekrany stacjonarne).

Każdego dnia sprzęt ten jest wypożyczany nauczycielom na zajęcia. Dzięki pełnemu pokryciu szkoły siecią bezprzewodową takie zestawy zapewniają dostęp do zasobów szkolnej sieci komputerowej oraz internetu. Laptopy dodatkowo są też wypożyczane nauczycielom do domu na tydzień w celu przygotowania lekcji. To dodatkowa praca i obciążenie dla bibliotekarki, jednak... dzisiaj już nie wyobrażamy sobie innego funkcjonowania szkoły.

Sprawne zarządzanie tym sprzętem jest możliwe dzięki jasnemu i przejrzystemu regulaminowi, który jest przestrzegany przez wszystkich.

Komputery do nauki

W czytelnicy, oprócz bogatego i wartościowego księgozbioru podręcznego, znajduje się osiem stanowisk komputerowych i dwa urządzenia wielofunkcyjne służące wszystkim użytkownikom centrum. Ze stanowisk komputerowych korzystać mogą nieodpłatnie wszyscy uczniowie i pracownicy szkoły - po zapoznaniu się z regulaminem GCI. Komputery i zainstalowane na nich oprogramowanie służą wyłącznie do celów edukacyjnych: przeglądu programów multimedialnych znajdujących się w zbiorach biblioteki, wyszukiwania w internecie materiałów potrzebnych na zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne, do

przygotowania własnych opracowań. Nie można wykorzystywać ich do gier i zabaw ani w celach komercyjnych. Użytkownicy centrum mogą używać własnych dyskieciek, płyt CD i pendrive'ów - za zgodą opiekuna centrum i po sprawdzenia nośników programem antywirusowym.

Każdy użytkownik centrum ma możliwość:

- wypożyczenia książek;
- korzystania z księgozbioru podręcznego;
- korzystania z komputera, aby przygotować własne opracowanie;
- korzystania z multimediiów zgromadzonych w bibliotece lub własnych (o charakterze dydaktycznym);
- korzystania z internetu;
- wydrukowania potrzebnych materiałów;
- zapisania materiałów na dyskietce, CD, pendrive, wysłania ich mailem, zapisania w sieci;
- kserowania,
- skanowania.

Swoboda i bezpieczeństwo

Nie narzucamy uczniom sposobu i tempa pracy, sami decydują, jak chcą pracować - z komputerem, książką czy CD. Naszą rolą jest wsparcie uczniów w ich wysiłkach oraz zapewnienie im bezpieczeństwa w czasie korzystania z internetu.

Na wszystkich komputerach zainstalowany jest program Cenzor, który blokuje strony zawierające niepożądane treści. Nauczyciel bibliotekarz ze swojego komputera ma możliwość zdalnego zarządzania treścią oraz zasobami komputerów, oglądania i ewentualnego blokowania poszczególnych funkcji lub całych komputerów w czytelnicy (dzięki programowi NetSupport School). □

Małgorzata GUCIA, Renata MACIEJOWSKA-KURASIŃSKA
Nowy Tomyśl, Gimnazjum im. Feliksa Szołdrskiego, www.gim-nt.com